folklor/edebiyat, cilt:19, sayı:76, 2013/4

‘KIZIL KONAĞIN RÜYASI’NDA KARŞILIKSIZ AŞK: JİA RUİ’NİN AKIBETİ

Gökhan Kırılen*

Giriş

Klasik Çin romancılığının zirvesi olan Kızıl Konağın Rüyası konusu ve anlatımı bakımından gündelik dile yakın gerçekçi bir üslupla kaleme alınmıştır. 18. yüzyılın ikinci yarısında yazılan eserin iki adı vardır. Kızıl Konağın Rüyası adında geçen “kızıl konak” eğretilemeli bir biçimde “genç kız” ya da “bakire” anlamındadır ve roman karakterlerinden genç Lin Daiyu’nün köşke gelişine; saflığına ve buradaki şaşaalı yaşama uyum sağlarken kaybolan masumiyetine bir göndermedir. Buradaki ‘rüya’ ise Lin Daiyu’nün yeni geldiği ‘konağa’ dair hayallerini imlemektedir.

Romanın asıl adı “Taşın Hikâyesi”dir. “Taşın” hikâyesi oldukça ilginçtir ve eserin hemen başında konu edilir: Bu “taş” efsanevî çağlarda yaşamış olan Nüwa’nın, elinde artakalan taştır. Efsaneye göre iblisler, göğü ayakta tutan sütunları devirerek dünyayı bir felakete sürüklerler. Nüwa, dev kaplumbağanın ayaklarından 36501 adet yama taşı yapar ve bunlarla açılan göğü baştanbaşa yamar. İşi bittiğinde, elinde kalan zavallı “taşı” Karanlık Kuyu adlı bir tepenin yamacına öylece bırakır:**

...Kim bilirdi ki, bu taş gayret etsin, güçlenip cana gelsin; gezip tozsun hatta kendi kendine büyüsün, istediğinde küçülsün? Canlanan taşcağız etrafına bakınınca bir de ne görsün? Diğer bütün taşlar göğü yamamış, hepsi bir işe yarıyor; işe yaramayan bir tek o kalmış. Nüwa onu seçmediği için, kendi kendine

* Dr., Ankara Üniversitesi, DTCF, Sinoloji Bölümü.

** Çincenin görsel yoğunluklu imgelem zenginliğini Türkçenin zaman ve bakı yani aspect açısından gelişmiş anlatım gücüyle vermeye çalıştık. Asıl metne olabildiğince sadık kalmakla birlikte Türkçenin söyleyişine en uygun anlatıma ulaşılmaya gayret gösterdik.

hayıflanmış ve çok, hem de çok utanmış; gece gündüz dertlenmiş, üzülmüş, kederlenmiş. Derken bir gün, yine böyle iç çekip dertlene dursun, uzaktan bir gariple bir rahibin geldiğini görmüş. Görünüşleri, şekil-şimalleri bir şeye benzemiyormuş ya, yine de istisnaî kimseler oldukları anlaşılıyormuş. Taşın durduğu şu Kara Kuyu Tepesi'ne varmışlar, oturup taşcağızla sohbete koyulmuşlar…(Cao 1990: 5).

Nüwa'nın göğü yamarken kullandığı taşların sayısı bir yıllık döngünün sembolik anlatımını vermektedir. Yazar, geriye kalan tek taşı "artık gün" ile bir tutmuş, taşın geride kalmışlığını romanının girişinde kullanarak kendi dışlanmış halini anlatmak istemiştir. Artakalan taşa çeşitli meziyetler atfeden yazar, yetenekleri ve zekâsına rağmen kendisinin başkentte kabul görmeyişine de gönderme yaparak "taş" ile kendini özdeşleştirmiş görünmektedir.

Keşişlerin taşlarla konuştuğu, hayalle gerçeğin iç içe geçtiği bu girişle birlikte, Kızıl Konağın Rüyası'nın gizemli dünyasına adım atılır. Hurafelerin, fantastik hikâyelerin, aşkın, rüyaların ve eğlencenin harmanlanarak verildiği "Kızıl Konağın Rüyası", şiirler, masallar ve bilmecelerle donatılmış görsel bir şölendir. Öyle ki yazarın, döneminin olaylarına hiç değinmeyerek tarih göstermemesi, gerçekdışı yer, unvan ve makamlar türetmesiyle bu roman önceki romanların 'tarih' anlatılarından ayrılmaktadır. 'Taşın Hikâyesi' adından çok 'Kızıl Konağın Rüyası'nın kabul görmesinin sebebi belki de budur. (Zheng, Zheng, 2006, 8) Zira romanda rüyalar, gayb-âlemiyle ilişkilendirilerek bir tür gerçeklik yansıması ya da aynası oluşturulmuştur. Rüya âlemi gerçeklerin farklı biçimde yaşandığı, uyarıların, işaretlerin ve açıklamaların görülebildiği mistik bir dünya olarak sunulmuştur.

Yazar Hakkında

Cao Xueqin (1715-1764) zengin bir zadegân ailesinde dünyaya gelmiş bir Mançu soylusudur.* Bugünkü Nanjing şehrinde doğmuştur. Babası 1727 yılında zimmetine para geçirmekle suçlanmış, işten el çektirilmiş ve itibarını kaybetmiştir. Ailenin birikimleri kısa zamanda tükenmiş, şaşalı bir geçmişi olan Cao ailesi fakir düşmüştür. Hala bir miktar parası olan yazar, Nanjing'den ayrılarak Pekin'e taşınmış, ömrünün geri kalanını aile itibarını geri kazanmak ümidiyle yoksulluk içinde geçirmiştir. Yazar, zengin ve aristokrat bir ailenin çöküşünü anlatan bu romanı Pekin'deyken yazmıştır. Kendi yaşantısından hareketle kaleme aldığı eser onun son yıllarının ürünüdür (Li, 2006, 205).

Mançuların Çin'e hâkim olduğu 17. Yüzyılın ikinci yarısından sonra Mançu Hanedanı'nın hizmetine giren aile, saray ile çok yakın ilişkiler kurmuş, bu yüzden ailenin de Mançu olduğu yönünde görüşler ortaya atılmıştır. Aslında "Cao" soyadı M.S. 2-5. Yüzyıllar arasında Çin'de önemli siyasi bir birlik sağlayan Hun-Xianbei göçebe konfederasyonlarının siyasi mirasını taşıyan Wei Beyliği'ne dayanmaktadır. Kuzeyli ve göçebe bir soydan gelen bu ailenin aradan geçen yüzyıllar içinde "Çinlileştiği" ve Mançu döneminde bu kez "Mançulaştığı" fikri temelinde eski göçebe aidiyetlerine atıfla burada Mançu soylusu olarak kabul edilmiştir. Burada tartışmaya açık olan husus iki bin yıllık tarih boyunca içeriği ve biçimiyle sürekli değişim gösteren "Çinlilik" anlayışıdır. Cao Xueqin (1724-1764)'in ailesi bu bakımdan muazzam bir geçmişe sahiptir. En eski (m.s. 155-220) yılları arasında yaşamış olan Wei devletinin kurucusu Cao Cao'ya dayanan aileden Song hanedanlığının kuruluşunda büyük işler yapmış olan Cao Bin adında bir general, 1400'lerde Hebei eyaleti valiliği görevinde bulunmuş olan bir başkası çıkmıştır. Xue Qin'nin büyük büyükannesi Qing hanedanlığı hükümdarlarından Kang Xi'nin sütannesidir. Son olarak yarım yüzyıl boyunca Nanjing'de resmi tekstil denetçiliği görevini yürüten bu Cao ailesi, seçkinler kulübüne iyi bir örnektir. (Liu 2006)

* Gerçekte Çinli (Han) soyundan geldiği, fakat Mançuların Çin'e hâkim olduğu 17. Yüzyılın ikinci yarısından sonra ailenin Mançu Hanedanı'nın hizmetine girdiği, saray ile çok yakın ilişki içinde Mançulardan sayıldıkları yönünde görüşler vardır. Gerçekte "Cao" soyadı M.S. 2-5. Yüzyıllar arasında Çin'de önemli bir siyasi birlik sağlayan Hun-Xianbei göçebe konfederasyonlarının siyasi mirasını taşıyan Wei Beyliğine dayanmaktadır. Kuzeyli ve göçebe bir soydan gelen bu ailenin aradan geçen yüzyıllar içinde "Çinlileştiği" ve Mançu döneminde bu kez "Mançulaştığı" fikri temelinde en eski göçebe aidiyetlerine atıfla burada Mançu soylusu olarak kabul edilmiştir. Burada tartışmaya açık olan husus iki bin yıllık tarih boyunca içeriği ve biçimiyle sürekli değişim gösteren "Çinlilik" anlayışıdır. Cao Xueqin (1724-1764)'in ailesi bu bakımdan muazzam bir geçmişe sahiptir. En eski (m.s. 155-220) yılları arasında yaşamış olan Wei devletinin kurucusu Cao Cao'ya dayanan aileden Song hanedanlığının kuruluşunda büyük işler yapmış olan Cao Bin adında bir general, 1400'lerde Hebei eyaleti valiliği görevinde bulunmuş olan bir başkası çıkmıştır. Xue Qin'nin büyük büyükannesi Qing hanedanlığı hükümdarlarından Kang Xi'nin sütannesidir. Son olarak yarım yüzyıl boyunca Nanjing'de resmi tekstil denetçiliği görevini yürüten bu Cao ailesi, seçkinler kulübüne iyi bir örnektir. (Liu 2006)

en eski göçebe aidiyetlerine bağlı olarak Mançu soylusu demek daha mantıklı görünmektedir. M.S. 155-220 yılları arasında yaşamış olan Wei devletinin kurucusu Cao Cao'ya dayandırılan aileden Song hanedanlığının kuruluşunda büyük işler yapmış olan Cao Bin adında bir general, 1400'lerde dönemin Hebei eyalet valiliği görevinde bulunmuş olan bir başkası çıkmıştır. En önemlisi Xue Qin'nin büyük büyükannesi Mançu hükümdarlarından Kang Xi'nin sütannesidir. Son olarak yarım yüzyıl boyunca Nanjing'de resmi tekstil denetçiliği görevini yürüten Cao ailesi bu özellikleriyle "zadegâna" iyi bir örnek teşkil etmektedir. (Liu 2006: 304)

Roman Hakkında

Çin toplumunun dolaysız bir tasviri bu eserde karşımıza çıkmaktadır. Toplumsal düzen, törenler, hediyeleşme, eğitim, aşk ve cinsellik romandaki belirgin temalardandır. Aynı zamanda bir tür "öteki anlatısı" olan romanda, Çin kültür tarihinden ayrıntılar karşımıza çıkar. Bu yüzden bazı araştırmacılar Kızıl Konağın Rüyası'nı geleneksel değerlerin bir araya toplandığı bir "ansiklopedi" olarak gösterirler (He, 2010: 3). Geleneksel kültür öğelerinin en ince ayrıntılarıyla ele alındığı, adetlerin, gelenek-göreneklerin de içten içe eleştirildiği iki katmanlı bir yapıya sahiptir. Anlatımdaki incelik, gerçekçilikle yan yana getirildiğinde eski ile yeninin buluştuğu bir sahne oluşturur ve "eski edebiyattan yeni edebiyata geçişin eşiğini belirler" (He, 2010: 2).

Gerçeküstü temalarla donatılmış olayların, gerçekçi ve detaylı bir biçimde ele alındığı, yöntem olarak yeni, ancak malzeme olarak geleneksel yaşamı konu edinen Kızıl Konağın Rüyası, dönemin düşünsel yapısını yansıtması bakımından önemlidir. Eski toplumsal yapının çözülme işaretleri gösterdiği bir dönemde yazılan eser geleneksel değerlerin ve toplumsal alışkanlıkları sorgulamaktadır. Kuşak çatışması başta olmak üzere, aşk, aile değerleri, ahlak ve kadın erkek ilişkileri tüm yalınlığıyla ele alınarak daha sonraki yıllarda belirginleşecek olan tartışmalara zemin hazırlanmıştır.* Eserde işlenen sosyal olgular günümüzde de canlılığını yitirmemiştir.** Aradan geçen iki yüz küsur yıla ve toplumsal yapının birkaç kez değişmiş olmasına karşın, bu eserde anlatılan olay, kişi ve ilişkilerin güncelliğini koruyabilmiş olmasının nedenleri, yazar Cao Xueqin'in yetkinliğinde, gerçekçiliğinde, detaycılığında ve düşünsel zenginliğinde saklıdır.

Öte yandan romanın iki yazarının olabileceği fikri de kabul görmektedir. Cao Xueqin'in erken ölümüyle romanın yarım kaldığı, geri kalan kısmın, komşusu Gao E tarafından tamamlandığı düşünülmektedir. Fakat ilk seksen bölüm ile sonraki bölümler arasında yapılan bir karşılaştırma, sözcüklerin kullanım yerleri ve sıklıklarından hareketle iki kısım arasında belirgin bir farkın olmadığını, her ikisinin de aynı kalemden çıktığını doğrulamıştır. Bir başka görüşse, başına gelen bir olay nedeniyle romanı baştan yazmaya başlayan Cao Xueqin'in, ömrünün vefa etmediği, öldükten sonraysa komşusu Gao E'nin eldeki müsveddelerden yararlanarak çalışmayı tamamladığı yönündedir. Tüm romanın aynı elden çıkmış olabileceğine bir başka dayanak da birinci kısımda işaretleri verilen fakat tamamlanmamış kimi olayların

* Değişim ve Modernleşme olgularının Çin'deki yankıları ve kaynakça için bknz. (Kırilen 2005)

** Bu eser, geleneksel Çin romanının zirvesi olarak görülür ve aynı zamanda bir başyapıttır. Bugün dahi Çin'de yaşlı genç hemen hemen herkes bu romanı okumuştur ya da en azından karakterleri ve hikâyeyi detaylarıyla bilmektedir. Romanda anlatılan bazı bölümler tasvirlerin inceliği ve detaylı işlenişi bakımından Joyce'un Ulysses'i ile karşılaştırılacak oranda ayrıntılıdır. Şiirler, masallar, bilmeceler ve günümüzde dahi yazarın ne anlatmak istediği konusunda fikir ayrılıkları olan esrarlı hikâyelerden oluşmaktadır. Geçmişten günümüze bu eserin esin kaynağı olduğu pek çok dizi çekilmiş, operalar sahneye konulmuştur. Hatta bugün adına fakülte ve araştırma enstitüleri kurulan tek roman da budur. Çin'de, Tayvan'da ve Honkong'da sadece bu eser üzerinde uzmanlaşmış araştırmacıların bulunduğu bölüm ve enstitüler mevcuttur.

ikinci kısımda mantıklı bir biçimde tamamlanmış olmasıdır. Ancak 1791'de basılan ilk nüsha 80 bölümken Afyon Savaşı sonrasında 120 bölümlük Gao-Cheng nüshası yayınlanmıştır. Eser 1842 yılında basılmış, 1892'de Hong Kong'da İngilizce olarak iki cilt halinde bir baskısı daha yapılmıştır. Günümüzde on altı farklı dilde çevirisi bulunmaktadır, ondan fazla yayınevi tarafından basımı yapılmaktadır. Bunların arasında Renmin Wenxue Yayınevinin 1981 ve 2003 baskıları notlandırılmış ve diğer nüshalarla karşılaştırmalı düzeltmeler içermektedir. Bu yazıda her iki baskıdan da yararlanılmıştır.

"Kızıl Konağın Rüyası" başlığı, Çince başlık olan "Hong Lou Meng"ın bire bir çevirisidir. Çin'de "kızıl konak" zengin aileleri temsil eder, bu yüzden bu başlık hikâyenin ana temasını da yansıtmakta, düş gibi görünen hatıraları imlemektedir. Bu düş artık geride kalmıştır. Anlatılan olaylar yitip giden zenginlik ve eski güçlerinden kalan hayallerdir. Romanda evlilik, eğitim, politika, hukuk, yemek, eğlence, şiir, bayramlar, cenaze törenleri, kadınların rolü, sosyal hiyerarşi, akrabalıklar ve homoseksüellik de dâhil olmak üzere Çin kültür ve toplumu özenle işlenmiştir. Hikâye örgüsü, çok sayıda kehanet öğesi ve sembolizm içermektedir. Başkişi Jia Baoyu ve akranları Lin Daiyu ile Xue Baochai'nin değişen kaderlerinde roman, çağın sorunlarını ve ailenin çöküşünü anlatmaktadır. Romanda üç ana karakter, feodal sisteme karşı çıkan iki asi genç Jia Baoyu ve Lin Daiyu ile tutucu Xue Baochai etkili biçimde betimlenmiştir. Karakterlerini özenle resmeden yazar, mütevazı hizmetçi kadınları ve genç bayanlar dâhil olmak üzere kalabalık bir genç kadınlar topluluğunu hayata taşımıştır. Her birinin gerçekte ne kadar sınırlı bir yaşam alanına sahip olduklarını ve feodal toplum içinde gördükleri baskıyı anlatmıştır. (Lü 2007: 87)

Roman iki koldan anlatılmaktadır; Rongguo Konağı ve Ningguo Konaklarında Jia hanesinin yaşamı tasvir edilir. Rongguo Konağı, Bayan Jia ile iki oğlu Jia She ve Jia Zheng ve de onların eşleri Bayan Xing ve Bayan Wang'ın idaresindedir. Ningguo kolu ise Rongguo'nun akrabaları Jia Zhen ve onun eşi You Shi tarafından yönetilmektedir (Liu 2006: 247). Aşağıdaki bölümün başkarakteri Anka (Xifeng) da burada yaşamaktadır. Birbiriyle akrabalık ilişkileri olan bu iki konak her yeni nesille birlikte eski güç ve zenginliklerini yitirirler. Aile bireylerinin lüks düşkünlüğü, giderlerin gelirleri aştığı ve sonunda iflasın eşiğine gelinen bir durum yaratır. Savurganlıkları, saraya gelin olarak gönderilen bir kızın aile ziyareti kutlamaları için yapılan büyük bahçe inşaatından ve hizmetçilerin sayısından anlaşılabilir. (Lü 2007: 112) Bunun yanında konağın erkeklerinin çoğu çapkınlığa ve kumara düşkündürler. Konakların işleriyle ilgilenmeyerek görevlerini ihmal etmektedirler. Aşağıda ele aldığımız bölümün başkişisi olan Anka Hanım konağın mali yönetimini elinde bulunduran kişidir.*

* Romanda gerçekten de yüzlerce karakter bulunur; bunların çoğunluğunu genç kadınlar oluşturur ve romanda pek çoğunun hikâyesine de yer verilir. Romanın esas konusu, iki ana karakter, Jia Baoyu ve Lin Daiyu arasında geçmektedir ve bu iki genç diğer hane halkından farklı, biraz başına buyruk bir mizaca sahiptirler. (He 2010: 11) 'Konağın prensi' diyebileceğimiz Baoyu ders çalışmaktan nefret eden, kuzenleri ve hizmetçileriyle oyun oynamaktan hoşlanan uçarı bir çocuktur. Duygusallığıyla, erkeklerden daha ziyade kızların arkadaşlığından hoşlanan Jia Baoyu, hizmetçilere de hane halkına karşı davrandığı gibi davranır; bu yaklaşımıyla sosyal tabakalar arasında ayırım yapmamakta bu yüzden de hem eleştirilmekte hem de çevresi tarafından çokça sevilmektedir. Lin Daiyu ise son derece hassas, çabuk öfkelenen ve keskin dilli bir genç kızdır. Roman boyunca sık sık ağlayan bir görüntü vermektedir. Konakta kendisini bir yabancı gibi gören Lin Daiyu diğerlerine bağımlı olduğunu düşünmektedir. İçine kapalı genç kız yıllar önce kaybettiği ailesini için yas tutmakta ve içten içe Jia Baoyu'den hoşlanmaktadır. Üçüncü önemli kişi ise Baoyu'nün kuzeni olan Baochai'dır. Baochai, Daiyu'nün aksine saygılı, anlayışlı, nazik ve büyüklerine karşı özenli bir genç kızdır. (Zheng; Zheng 2006: 67). Gençler konakta mutlu bir yaşam sürmektedirler ancak Baoyu'nün evlenme yaşı geldiğinde aile büyükleri, Daiyu'yü mizacından dolayı eş olarak düşünmeyerek Baochai'yi seçerler. (Cao 2003: 1422) Daiyu üzüntüsünden hasta düşer, Baoyu ile Baochai'ın düğün gecesinde, kan kusarak yaşama veda eder. Baoyu gerçeği öğrendiğinde adeta aklını

Mançu Dönemi Zadegân Ailelerinde Kadının Konumu

Burada çevirisini verdiğimiz bölüm, geleneksel kadın-erkek ilişkilerinden farklı bir örnek ortaya koymaktadır. Aynı zamanda karşılıksız bir aşkın anlatısı olan bu kısımda, toplumun geniş kitlelerinin değerleri değil, çözülmekte olan bir zadegân ailesinin feodal değerleri işlenmektedir. Feodal yapının seçkin aile değerleri ekseninde, kadın-erkek ilişkileri karmaşık bir görünüm sergiler. Gerçekte Çin toplumunda kadının konumu -geleneksel toplumların çoğunda olduğu gibi- erkeğin oldukça gerisindedir. Konfuçyüsçü değerlerin el üstünde tutulduğu Mançu yönetimi altındaki Çin'de toplumsal ilişkiler, *wu chang* ve *san gang* olarak bilinen kurallarla kuşatılmıştır.* Ataerkil bir yapıda olan bu kurallara göre kadınlardan beklenen koşulsuz itaat ve fedakârlıktır.** Gündelik yaşamda kadının öncelikli görevi "hanenin" düzenlenmesi ve çocuk yetiştirmektir. Kadınların okuyarak kendini geliştirdiği örnekler bulunmakla birlikte "erkek işlerine" karışmaları "hayırlı" sayılmaz.

Diğer yandan, zengin zadegân aileleri gündelik dertlerden azade bir yaşam sürerler, bu sayede kadınlar kendilerine ayrılmış zaman ve alanlara sahip olurlar. Yüksek duvarlarla çevrili, büyük bahçelerin ve köşklerin bulunduğu, işlerin hizmetçiler tarafından görüldüğü lüks konaklardaki seçkin kadınlar, çeşitli görev, yetki ve ayrıcalıklara mazhar olurlar. Zadegân ailelerinde*** kadınların görevleri arasında başta adap ve muaşeret düzeninin korunması, törensel özellik taşıyan davet ve toplantıların düzenlenmesi, gösteri, eğlence veya temsillerin organize edilmesi gelir. Bu etkinlikler seçkin zadegân yaşantısının dışarıdan görünen estetik ve etik biçiminin sunumu için elzemdir ve bunlar Kızıl Konağın Rüyası'nda son derece detaylı anlatımlarla verilir.

Toplantı ve eğlenceler sırasında, davranışların seçkin dışavurumu sayılan *törenler* sergilenir. Eda, tavır, oturma, kalkma, konuşma ve nazik jestler, ideal bir *tören* fikri etrafında şekillendirilir. *Törenler* Çin özelinde *yasa* ile bir tutulmuş ve *törene* uygunluk, erdem ve ahlak gibi faziletlerin ölçütünü oluşturmuştur.**** Bu bakımdan zadegân içinde kadınlar, düzenledikleri sosyal etkinliklerle etik yaşamın temsilcileri olma misyonunu yüklenmişlerdir. Köşk

yitirir. Aşağıda çevirisi verilen bölümün romanın ana temasıyla doğrudan ilgisi bulunmamaktadır. Bu nedenle ana konu dipnotta verilmiştir.

* Wu Chang 五常; Ren 仁 '*İnsan Sevgisi'*, Yi 義 *'Doğruluk'*, Li 禮*'Tören'*, Xin 信 'İnanç', Zhi 智 *'Bilgelik'*. San Gang 三綱Evladın anne-babasına, kadının kocasına, küçük kardeşin ağabeyine, arkadaşın arkadaşa ve en nihayet tebaanın hükümdarına karşı sorumluluklarını anlatır. (Ames 2001'den; Zhongyong 20: 8)

** Kadının sadakat, fedakârlık ve koşulsuz hizmet gibi kavramlarla uzun süre kuşatılması en acımasız örneğini "ayak bağlama" âdetinde görülür. Kadının sadakat ve edilgenlik gibi kavramlarla desteklenen "bağımlılık" bedene zarar verme derecesine varmıştır. Güzellik anlayışını da belirleyen bu adet; kız çocukların küçük yaşta ayaklarının tarak kemiklerinin kırılarak sıkıca bağlanması şeklinde uygulanır. Böylece üç cun (üç hat: yaklaşık 10 cm) büyüklüğünde ayakları olan "narin" ve "aciz" kadınlar ideal eşler olarak görülürler. Bu uygulamanın cinsellikle de ilgili olduğu bilinmektedir. Daha fazla bilgi için bknz. (Ünal 2011).

*** Zadegân sınıfı, çok yönlü karakteriyle Çin'de en göze çarpan sınıftır; üç yönlü bir işleve sahiptir. Merkezle bağları yönünden (1)siyasi, (2)idari ve ekonomik işlevleri olmasının yanında (3)toplumsal eğitim işini de üstlenmiştir. Devlete memur ve idareci yetiştiren sınıf Çin'de zadegân sınıfıdır. Bu sınıf bir oranda Osmanlı toplumunda kendine has özellikleri olan ıkta sahipleri ve taşranın zadegân aileleri ile karşılaştırılabilir.

**** Konfüçyusun etkili takipçilerinden Xun Zi (M.Ö. 4.yy.) "en büyük erdem *tören*'e tam uygunluk"tur der (Chen 1999). Xun Zi, Tören'in gereğini hiçbir zaman doyurulamayacağını düşündüğü arzuların engellenmesi için bir araç olarak ortaya koyar. (Peerenboom, 1990, 328) Bir diğer önemli isim Mengzi ise *tören*'i, siyasetin en temel dayanaklarından biri olarak görür; "*tören*'e aykırı hareket eden hükümdara karşı gelmek dahi meşru sayılır" (Needham 2000; 114). "*Göğün Altı*'nda *yol* hâkim olduğunda *tören* ve *müzik* hükümdardan çıkarak yayılır ve her yeri fetheder, *yol* hâkim değilken beylerden çıkar, beylerden çıktığında etkisi yalnızca on nesil sürer..." (Lunyu 16:2) Öte yandan bu sınırlandırıcı görüşe karşı çıkan Laozi, "törenler çoğalıyorsa ülkede bozulma var demektir" (Laozi, 38) sözleriyle, *tören*'e ve kurallara bağlılığın toplumda iyiye değil kötüye işaret ettiğini ileri sürer ve törenin yüzeyselliğini eleştirir. Çin tarihinde baskın olan toplumsal yapı *töreni* kutsallaştıran Konfuçyüsçü yaklaşımı iki bin yıl boyunca sürdürmüştür.

ve konakların çevresindeki gündelik estetik dışavurumlara biçim verenler de aynı şekilde kadınlar olmuştur. "Hong Lou Mengda Cinsiyet" adlı çalışmasında, Kızıl Konağın Rüyası'nın kadınlarını daha önceki Çin romanlarındaki kadınlarla karşılaştıranh Liu Jinjin'e göre Kızıl Konağın Rüyası'nda kadınlar "erkeklerin yanında zaman zaman görünen yan figürler" değildir. Liu Jinjin sosyal yaşamda kadınların konumları bakımından romanın çağının ilerisinde olduğunu dile getirmektedir. (Liu 2006; 159-160).

Roman kahramanları arasında ön planda bir figür olan Anka Hanım (Feng Jie ya da Wang Xifeng) bir bakıma "iffetli" zadegân kadınına da örnek oluşturmaktadır. Çoğu fazla narin olan ve kırılgan mizaçlı diğer kadınlar karşısında Anka; güçlü, kurnaz, dilbaz ve acımasız kişiliğiyle fark edilmekte, küçük bir sarayı andıran Rong Konağı çevresinde üst düzey bir idareci görüntüsü sergilemektedir.* Köşkün iaşe ve maaşlarıyla da ilgilenen Anka, mutfaktan, inşaat-onarım işlerine kadar pek çok konuda söz sahibidir. Aynı zamanda çok alımlı bir kadın olan Anka, elindeki gücü kaybetmemek adına her tür kötülüğü yapabilecek bir mizaca da sahiptir (Lü, 2006, 249). Romanda söz edildiği gibi; "…parlayınca yakıcı bir ateş, karanlıkta adeta hançerdir…" (Cao 1990: 394).

Anka, aslında bulunduğu Jia ailesine sonradan gelmiş, kurnazlığı ve becerisiyle konağın idari işlerini eline alarak konumunu ve yerini sağlamlaştırmıştır. Köşkün idaresi zor ve yıpratıcı bir uğraştır, bu yıpranma sürecinde çeşitli ayak oyunları ile insanların ona karşı duyduğu korkuyu pekiştirmeyi, aynı zamanda olası düşmanlarına gözdağı vermeyi ihmal etmez. On birinci bölümde anlatılan aşağıdaki karşılaşmada, kendisine ilk görüşte âşık olan genç Jia Rui'nin hayatıyla oynamaktan çekinmediğini görürüz. "Haddini bilmeyen" gencin kendisine yöneltiği aşk teklifinden acımasızca ve sinsice yararlanır. Bu durumu, çıkar sağlayacağı bir "şova" dönüştürerek, "haddini bildirmek" ve "dersini vermek" bahanesiyle gencin zaaflarını kullanır.

Karşılıksız Aşk ve Jia Rui'nin Trajik Sonu

Bu hikâyenin diğer kahramanı ise Jia Rui'dir. Jia Rui pek söz dinlemeyen, biraz havai bir genç, çapkınlıkta gözü olan ancak kötülük düşünmeyen saf biridir. Aile büyüklerinden Jia Jing'in doğum günü davetinin anlatıldığı Onbirinci bölümdeki karşılaşma, bu gencin trajik ölümüyle sonuçlanacak olayların başlangıcıdır. Tanışmanın öncesindeki şiir fırtına öncesi sessizliğin, sakin bir anlatısıdır:

*...Anka**, beraberindeki hizmetçi kızlarla Ning Konağı'ndan hanımları da alarak çıktı. Dolaşıp yan kapıdan bahçeye geçmişti ki, karşısında şu şiir gibi manzarayı buldu;*

Krizantemler donatmış dört bir yanı,
Tepelerde akça söğütler,
*Küçük köprü sanki Ye deresi***,*
Kıvrılarak karşılar;
Göğe çıkan izleği.
Taşlar arasında çağlayan sular,
Kıyısında saz çitler uğuldar;

* Liu Jinjin, "Hong Lou Meng'da Cinsiyet" adlı çalışmasında, romanın kadın karakterlerini daha önceki Çin romanlarındaki kadınlarla karşılaştırıyor. Liu'ya göre Hong Lou Meng'ın kadınları bu eserde artık, "erkeklerin yanında zaman zaman görünen, yan figürler" değildir; kadınların sosyal yaşamdaki konumları bakımından ilerici olduğunu dile getiriyor. (Liu 2006; 159-160).

** Anka adı Çince "feng凤" iminin anlam çevirisidir. Anka Kuşu, Yakın Doğu'daki anlam ve çağrışımlarından farklı olarak Çin geleneğinde dişil olan gücü ve kudreti temsil eder.

*** Zhejiang'da bulunan doğal güzellikleriyle bilinen bir akarsu.

Ağaçların başı kızılyapraklar,
Bir o yana bir bu yana dönüp dururlar.
Bir tablo gibi adeta,
Ağaçlar dağılmış etrafa.
Karayel aniden,
Susturunca serçeleri;
Ilık güneş ışınları,
Dillendirir çekirgeleri.
Güneybatıya bir bak!
Tepelere yaslanmış onca çardak;
Kuzeybatıda su kıyısında,
Üç köşk kurulmuş yan yana.
Kulakları okşayan kaval,
İşte bir mucize,
Ahenge ahenk katan,
İpek giysili ağaçlar.

Anka bahçedeki manzaraya dalmış sakin adımlarla ilerlerken bir yandan da hayran hayran karşısındaki güzelliği seyrediyor, mest oluyordu. Birden yanından geçmekte olduğu Sahte Dağ Kayalığı'nın arkasından biri çıkıverdi, hızlıca yanına sokulup; "Selam hanımefendi!" dedi. Anka irkildi, bir adım geriledi; "Rui Bey siz misiniz?" Jia Rui; "Beni tanıyamadınız mı, ya kim olacaktı?" Anka sıkılarak; "Tanımamak değil de, birdenbire görünce çıkartamadım" Jia Rui; "Sizinle karşılaşacağımız varmış, az önce sahneden indikten sonra biraz gezinmek, hava almak istedim. Sizi gelirken görünce de… Söyleyin bana, bu kader değil de ne peki öyleyse?" Jia Rui bir yandan konuşuyor bir yandan da gözlerini dikmiş Anka'yı yiyecek gibi süzüyordu. Anka akıllı kadın, adamın şu halini görüp niyetini sezmez mi? Yalancıktan gülümsedi; "Tevekkeli değil, ağabeyiniz sık sık sizden söz eder, yaman biri olduğunuzu söyler dururdu, karşılaştık işte. Konuşmanızdan çok zeki biri olduğunuz anlaşılıyor; ne yazık ki şimdi hanımların yanına gitmem icap ediyor, sizinle konuşamayacağım, daha sonra, başka bir zaman görüşürüz belki." diyerek savuşturmak istedi. Jia Rui; "Evinize gelip sizi görmek isterim, ama genç ve güzelsiniz, öyle herkesle görüşmezsiniz korkarım" diyerek ağzını aradı. Anka yine sahte bir gülümsemeyle; "O nasıl söz öyle? Biz aynı ailedeniz, genci yaşlısı mı olur?" Jia Rui kulaklarına inanamıyordu, şans eseri karşılaştıklarını unutmuş, iyiden iyiye cüretkârlaşmıştı; tavrı daha da çirkinleşti. Anka; "Hadi hemen yerinize dönün, yokluğunuz fark edilirse cezası var, içki içirirler size" diyerek yol verdi. Bu sözleri duyunca, Jia Rui'nin bacakları adeta odun kesildi, tutuk adımlarla uzaklaşırken başı arkasında bakmaya devam ediyordu yine de. Anka, adımlarını iyice yavaşlattı, adam yeterince uzaklaşınca içinden şöyle geçirdi; 'Adamı bilsen suretini, suretini bilsen niyetini bilemezsin' demek buymuş. Bu kadar da hayvanlık olmaz ki, böyle giderse birkaç vakte kalmaz eceli benim elimden olur; o zaman anlar ya kim olduğumu!"(Cao 1990: 118).*

Davetliler dağıldığı sırada Jia Rui, Anka'yı yine rahatsız eder. Anka'nın "adabıyla" verdiği "hayır" cevabını anlamamıştır. Daha sonraki günlerde Anka'nın kaldığı eve birkaç kez giderek onu görmeye çalışır fakat başaramaz. 11. Bölümün son satırları yine böyle bir ziyarette karşılaşmalarını anlatarak sona erer:

...Anka ancak oturma fırsatı bulabilmişti. Yardımcısı Pinger'e evdeki işleri sordu. Pinger çay getirmiş Anka'ya doğru uzatırken; "Önemli bir şey yok, sadece Wangerler'in Hanımı şu 300 gümüşün faizini getirdi. Bir de Jia Bey sizin evde olup olmadığınızı sormak için adam yollamış, sizi görmek istiyormuş" dedi. Anka homurdandı, "Bu hayvan herif eceline susamış belli ki; gelsin de görsün bakalım!". Pinger; "Rui Bey ne demeye gelip duruyor böyle?" diye sorunca Anka, Ningler'in bahçesinde Eylül ayında olanları anlattı. Karşılaşmalarını ve adamın dediklerini bir bir söyledi. Pinger; "Vay, vay, vay! Demek, kuğunun peşine düşmüş bir kertenkele; ahlaksız, kanı bozuk şey, geberesice!" Anka; "Dur bakalım, hele gelsin bir görelim, benim de kendi yöntemlerim var" dedi.(Cao 1990: 124)

Romanın 12. bölümünün tamamı aynı olayın devamını anlatmaktadır. Bu bölüm aşağıda değiştirilmeden ve bölünmeden verilmiştir.

Pinger ve Anka böyle konuşurlarken Rui Bey'in geldiği haberini getirdiler. Anka, "İçeri alın" dedi. Daveti duyan Jia Rui sevincinden yerinde duramıyordu. Alelacele içeri girdi ve Anka'yı gördüğünde ağzı kulaklarına varmıştı. Halini hatırını sorup durdu. Anka işveli ve hevesli göründü yalancıktan; oturmasını söyledi, çay ikram etti. Anka'nın süslenmiş olduğunu gören Jia Rui iyice gevşedi, cesaretlendi. Gözlerini dikip; "Beyefendi daha gelmedi mi?" diyerek kocasını sordu. Anka; "Kim bilir niye gelmedi?" deyince; beriki gülerek; "Yolda biri ayağına dolanmış, alıkoymuş olmasın? Ayrılmak istemiş de çıkamamıştır, kim bilir?" Anka: "Bilemeyiz tabi, erkekler hep böyledir işte; birini görür âşık oluverirler." Jia Rui: "Hanımefendinin söylediği doğru sayılmaz, mesela ben 'öylelerinden' değilim". Anka: "Senin gibi birinin, kim bilir kaç tane sevgilisi vardır? On tane içinden belki seçsen seçemezsin". Jia Rui

* "Birinin yüzündeki ifadeden ne dediğini anlayamazken, içinde sakladığı niyeti nereden bileceksin?"

duyduklarına inanamıyordu, heyecandan elleriyle yanaklarını, kulaklarını ovuşturdu; "Hanımefendinin böyle her gün canı sıkılıyordur?" diyebildi. Anka: "Sıkılmaz mı? Şöyle birileri gelse de muhabbet etsek diye bekliyorum". Jia Rui gülümseyerek; "Benim günlerim boş geçiyor, siz isteyin yeter ki, can sıkıntısına her gün gelip çare olurum." Anka gülerek: "Dalga geçmeyin, hem niye benim yanıma gelmek isteyesiniz ki?" Jia Rui: "Yalan söylüyorsam gök yarılsın başıma yıldırım düşsün! Fakat sizin için 'Feng Jie çok tehlikelidir', 'ona yanlış yapamazsın' diyorlardı. Korkumdan hep geri durdum ama şimdi bakıyorum, *hanımefendi gülmeyi, güldürmeyi seven, hoşsohbet biriymiş. Bundan sonra nasıl olur da gelmem ben? Öleceğimi bilsem yine de görmek isterim sizi".*

Anka: "Söylediğiniz gibi akıllı birisiniz, kocam Jia Rong'la aranızda dağlar kadar fark var. Kocam ve kardeşi hem seçkin hem yakışıklılar fakat kadın ruhundan pek anladıkları söylenemez." Jia Rui duyduklarından cesaretle Anka'ya sokulmaya yeltendi, gözlerini Anka'nın elindeki çantaya dikti, taktığı yüzüğü sordu. Anka sakin bir edayla; "Biraz saygılı olun lütfen, hizmetçileri kendimize güldürmeyelim" diyerek savuşturdu. Jia Rui sanki hükümdar fermanı duymuş ya da bir dua işitmişçesine toparlanıp geri çekildi. Anka gülerek; "Artık gitmelisin" dedi. Jia Rui: "Birazcık daha otursam ya, güzel kalplim benim". Anka kısık sesle; "Böyle güpegündüz gelen giden olur, bir gören olur, burada kalman doğru olmaz. Şimdi git, akşamı bekle, hava kararınca yine gelirsin. Batı tarafındaki büyük koridorda bekle beni." Jia Rui hazine bulmuş gibi heyecanlandı; "Benimle oyun oynamayın. Hem oradan çok insan geçer. Nereye saklanacağız?" Anka: "Sen merak etme, gececi hizmetkârlara izin verdim, iki yandaki kapılar kapanınca kimsecikler kalmayacak." Jia Rui sevincinden yerinde duramaz oldu, alelacele veda edip çıktı, içinden "Bu iş oldu" diye geçiriyordu.

Akşama kadar bekleyip karanlıkta konağa sızdı. Kimselere görünmeden büyük koridora girdi. Zifiri karanlıktı ve etrafta kimsecikler görünmüyordu. Büyük Hanım'ın odasına yakın olan kapı kapanmış, sadece doğudaki kapı açık duruyordu. Kulak kesilip dinledi, uzun süre hiç ses duymadı. Neden sonra bir şakırtıyla doğu kapısı da kilitlendi. Korkusundan çıt çıkarmadan sessiz adımlarla kapıya yaklaştı, kapıyı yokladı, çelik gibi sapasağlamdı. Zorladı ama yerinden kıpırdatamadı. Artık vazgeçmek istese de çok geçti, kuzey ve güney taraflarda koca duvarlar yükseliyordu. Atlamayı düşündü, tırmanmak için duvarda tutunabileceği bir çıkıntı aradı, hiç çıkıntı yoktu. Girdiği odanın kapısı kapanmıyor, içeri rüzgâr giriyordu ve oda bomboştu. Buz gibi soğuk Aralık ayında gece uzundu ya, içine işleyen ayaz, etlerini, kemiklerini donduruyordu. Geceyi burada geçirirse donarak ölecekti.

Sabahı zor etti. İhtiyar bir kadın doğu kapısını açıp diğerinin de açılması için seslendiğinde, hemen toparlanıp yüzünü saklayarak dağılan sis misali koşarak çıktı; şansı varmış ki vakit henüz erkendi ve insanlar daha uyanmamıştı.

Jia Rui'nin annesi ve babası çoktan ölmüştü. Büyükbabası Dai Ru hayattaydı ve gencin bakımıyla ve eğitimiyle o ilgileniyordu. Büyükbaba Dai Ru çok disiplinli biriydi. Torununun her hareketine karışıyor, dışarıda kumar oynar içki içer diye endişeleniyor, terbiyesine halel getirir diye korkuyordu. O gece eve dönmediğini görünce; "Dışarıda içkiye kumara düştü, kadınların peşinde sürtüyor besbelli" diye düşündü. Olanları nereden bilecekti? Bütün gece kendi kendine öfkelendi durdu. Sabah Jia Rui kan ter içinde eve gelmiş bir de dedesine yalan söylemişti; "Dayımlara gittim, hava kararınca bırakmadılar yatıya kaldım" demişti. İhtiyar; "Hem izinsiz dışarıda kalıyorsun hem de yalan söylüyorsun, dayağı hak ettin şimdi" deyip o sinirle 30, 40 sopa vurdu, yemeğine yasak koydu, bir de bahçenin ortasına diz çöktürüp ezber cezası verdi. Jia Rui, on günlük ödevin hepsini birden yapacaktı. Bütün gece üşüdüğü yetmezmiş gibi, bir de dayak yemiş, üstüne de sabah ayazında bahçenin ortasına aç biilaç diz çökmüş, ezberliyordu.*

Ama içindeki arzu dinmek bilmiyordu ve Anka'nın ona oyun oynamış olabileceği hiç aklına gelmiyordu. İki gün sonra bir boşluk yakaladığında, yine Anka'nın peşine düştü. Görüştükleri zaman Anka, Jia Rui'nin kendisini aramadığını bahane edip yalandan kızdı. Jia Rui yeminler ederek kendini ortaya attı durdu. Ağa takılmış bir kuşa benzeyen genci gören Anka, 'doğru yolu' anlaması için başka bir plan düşünmeye koyuldu ve yeniden buluşmaktan söz açtı; "Bu akşam gel, ama bu kez geçen seferki yerde değil; benim evin arkasındaki dar geçitte boş bir oda var, orada bekle beni, ama yakalanayım deme sakın!" Jia Rui; "Gerçek mi söylüyorsun?"Anka; "Niye kandırayım ki seni? İnanmıyorsan gelmezsin" Jia Rui, "Gelirim! Gelirim! Öleceğimi bilsem yine de gelirim" Anka; "İyi, şimdi git o zaman". Jia Rui akşamki buluşmanın heyecanıyla ayrıldı. Anka ise beri tarafta askerlerini seçip komutanlarını tayin etmek üzere plan yapıyordu.

Jia Rui sabırsızlıkla akşamı beklemeye koyuldu. O gün Fener Bayramı'na tesadüf etmiş, eve misafir gelmiş ve yemeğe kalmışlardı. Geç vakte kadar dedesinin istirahata çekilmesini bekledi. Neden sonra sessizce sıvışıp gizlice Rong Konağı'na sızdı. Şu dar sokaktaki odayı bulup yine beklemeye başladı. Kızgın tavaya düşen karınca misali, içi içine sığmıyor, bomboş odada bir yukarı bir aşağı dolanıp duruyordu. Kapıdan başını uzatıp bir sağa bir sola baktı, kimsecikler yoktu, kulak kabarttı hiç ses gelmiyordu: "Yine gelmeyecek, bu gece de soğuktan donacağım" diye

* Yazar geleneksel değerlerin temsilcisi olarak resmettiği bu karaktere pek fazla diyalog yazmamıştır. Buna karşın onu daha çok torununa verdiği cezalar, eğitimi ve ahlakçı tavrıyla ön plana çıkarmıştır. Bu sebeple adı içinde "Konfuçyüsçü" anlamındaki "ru儒" imi geçmektedir.

geçirdi içinden. Böyle düşünürken, karanlığın içinde siyahlara bürünmüş biri göründü. Bizimki Anka'nın geldiğini sandı ve pusudaki aç bir kaplan gibi kapıya ulaşmasını gözledi. Yaklaşınca bu kez fareye atılan kedi misali kadının üstüne atılıp sarıldı; "Canım yengem, beklemekten öldürdün beni" diyerek kucağına aldı, odadaki yükseltinin üzerine yatırdı. Bir yandan öpmeye çalışıyor, bir yandan da kendi uçkurunu çözmeye uğraşıyordu. "Canım bir tanem, canım benim" diye gevelerken pantolonunu çıkarıp bir kenara attı. Ötekinden hiç ses çıkmıyordu ama Jia Rui acele ve hevesle debelenip duruyordu. Sonra aniden ortalık bir ışıkla aydınlandı; Jia Qiang elinde bir meşaleyle içeri girmişti; "Kim var orada!" diye bağırdı. Uzanmış olan öteki; "Beni becermeye kalktı" deyince Jia Rui baktı ki ne görsün, altındaki Anka değil, aksine Jia Rong! Eli ayağına dolandı, ne yapacağını bilemez halde dönüp kaçmaya yeltendi. Jia Qiang bir hamlede yakasına yapışıp durdurdu onu: "Gel bakalım şöyle, gel! Anka bugün ona sarkıntılık ettiğini Büyük Hanıma söyledi. Senden kurtulmak için bir oyun düşündü de buraya seni o yüzden çağırdı. Büyük Hanım duyunca öfkelenip kendinden geçti, seni yakalamam için beni gönderdiler buraya. Adama nasıl saldırdığını gördük. Söyleyecek söz yok, her şey ortada, Büyük Hanımın yanına gidiyoruz, yürü bakalım!"

Jia Rui'nin ruhu bedeninden çıkacak gibi oldu; "Güzel ağabeyim! Canım ağabeyim, sen beni görmediğini söyle yeter; ben yarın bu iyiliğinin karşılığını bin minnetle öderim." Jia Qiang; "Ha, ödeyeceksen o başka. Ama seni bıraksam para etmezsiz, ne kadar teklif ediyorsun onu söyle hele bakalım? Hem öyle lafla da olmaz, senet yapacağız."Jia Rui; "Bu işin senedi mi olur?" deyince beriki; "Kolayı var, kumar borcu yazarız, 'Şu kadar gümüş alacaklıdır' deriz olur biter." Jia Rui; "Kolaymış, ama bu saatte kâğıdı fırçayı nereden bulacağız?" Jia Qiang; "Onun da kolayı var" deyip üstünü yokladı, kâğıtla kalem çıkıverdi. Jia Rui'nin eline tutuşturup, "Yaz!" dedi. Al takke ver külah, iyi kötü elli gümüş para yazdırdı. İmzalatıp aldı, katlayıp cebine koydu. Sonra dönüp bu sefer de Jia Rong'u ikna etmeye çalıştı. Jia Rong önce ayak diredi, kabul etmek istemedi; "Yarın ben seni ailedekilere söyleyeyim de icabına onlar baksın artık." diyerek tehdit etti. Jia Rui yerlere kapanıp yalvardı. Jia Qiang da allem edip kallem edip elli gümüşlük bir borç senedi daha imzalattı ve sonra; "Şimdi seni bıraksam içim rahat etmeyecek, Büyük Hanım şu taraftaki kapıyı çoktan kapattırmıştır; Efendi hazretleri de salonda Nanjing'den gelen malzemeleri inceliyor, o yoldan da geçemeyiz. Bir tek arka kapıdan çıkabilirsin. Ola ki yolda birine rastlarsan beni de yakarsın. O yüzden biz önden gidip bir kolaçan edelim, sonra gelip seni alırız. Ama artık bu odada da kalamazsın çünkü birazdan buraya malzeme getirecekler. Başka bir yer bulmalıyız" dedi ve adamı tutup dışarı çıkardı. Elindeki feneri söndürdü, bahçenin dışındaki büyük sundurmanın altına götürüp bir çukurun içine soktu; "Bu kuytu yer iyi, buraya çök ve hiç ses çıkarmadan bizi bekle." diye tembihledi. Sonra Jia Rong'u alıp gitti.

Jia Rui çaresizlik içindeydi, istemeye istemeye çukura girip çömelmiş, küçücük kamıştı. Bir yandan düşünüyor, içi içini kemiriyor ne yapacağını bilemiyordu. O sırada tepesinde bir çağıltı duymasıyla bidon dolusu sidikle bokun başından aşağı "foş" diye boca olması bir oldu. Kaşla göz arasında, donuna kadar sırılsıklam mundar olup çıkmıştı. "Amanın!" diye bağırıp doğrulmak istedi ama korkudan tuttu kendini, gıkı bile çıkmadı zavallının. Yüzü, gözü, baştan ayağa her yanı buz gibi bokla sidik olmuştu; olduğu yerde kalakaldı. Jia Qiang neden sonra gelebildi; "Hadi!" dedi "Çabuk! Çabuk çık şuradan!" Jia Rui büzüştüğü yerden adeta cana gelmiş gibi bir hamleyle fırladı, uçar adım koşarak evin yolunu tuttu. Vakit gecenin körüydü, eve varınca çaresizlik içinde kapıyı çaldı, içeri seslendi. Kapıyı açan adam karşısındakinin halini görünce sormadan edemedi. Beriki kem küm edip nafile yalana sığındı; "Karanlıkta ayağım kaydı fosseptiğe düştüm" deyiverdi. Sonra da alelacele odasına geçti; soyunup dökünmeye, yıkanıp paklanmaya koyuldu. Bir yandan soyunuyor bir yandan da Anka'nın ettiği oyunu düşünüyordu, değil mi ki aptal yerine koymuştu onu? Öfkesi kabardı, kinlendi ama düşündükçe kadının güzelliği gözünün önünden gitmez oluyordu. İster istemez ona sarıldığını, kollarına aldığını düşünüp hayale daldı. O gece sabaha kadar gözünü bir an bile kırpmadı ve o günden sonra artık sadece Anka'yı düşünür oldu. Fakat cesaret edip de Rong Konağı'na tekrar gidemiyordu.

Jia Rong'la kardeşi sık sık gelip şu gümüşleri soruyordu, Jia Rui büyükbabası öğrenir diye korkuyor, düşünüyor taşınıyor ama bu meseleyi nasıl örtbas edeceğini bilemiyordu. Her seferinde borcuna yeni borçlar ekliyor, gelenleri savuşturuyordu. Gündüz dersleri yoğundu ama Anka aklından bir an bile çıkmıyordu. İkinin biri kendisiyle oynayıp el çekiyor, cenabet olup duruyordu. Bir de üstüne şu pis, soğuk duşu ekleyin üç-beş vakte kalmadı hastalandı yataklara düştü. Ciğerleri şişti, ağzının tadı tuzu gitti, ayakları pamuk gibi yumuşadı ve gözleri yuvalarında sirkeleşip hasetle doldu. Geceleri ateşler içinde yanıyor, gün ağarınca bitap düşüyordu. Altına kaçırıyor bir de geceleri rüyalanıyordu; hastaydı ve artık öksürünce balgamından kan gelmeye başladı…

Bir seneye varmadan hastalık ağırlaşıp her yanını sardı. Artık ayakta duracak takati kalmamıştı, gözlerini yumduğunda kendini bilmez bir halde gayb-âlemine dalıyor, sayıklıyor, saçmalıyor ve olmadık hezeyanlara kapılıyordu. Evdekiler her yolu denediler, hekimler, şifacılar getirdiler; Çin tarçını, kurtboğan, bağa, lale kökü ve yeşim kamışı gibi çokça derman tatbik olundu, kilolarca adamotu yedirip içirdiler ama nafile, hiçbiri fayda vermedi.*

* Rougui肉桂、Fuzi附子、Biejia鱉甲、Maidong麥冬、Yuzhu玉竹, Çin tıbbında adı geçen çeşitli ilaç karışımlarıdır. Bunlar, içeriğinde baskın olan bitkinin adıyla anılırlar.

Bahar dönümü geldi çattı, iyileşmesi gerekirken Jia Rui'ın hastalığı daha da ağırlaştı. Büyükbabası Dai Ru iyiden iyiye telaşlanıyordu; dört bir yandan hekimler çağırtılıp şifa aranıyor bir sonuç alınamıyordu. En son adamotu çorbasına[*] başlandı, ama Dai Ru bu kadarını nereden bulacaktı? Almak istese nasıl para yetiştirecekti? Son çare olarak Rong Konağı'nın kapısına vardı, sordu soruşturdu, rica minnet etti. Hanımefendi, Anka'dan istetti ama Anka; "Daha yeni Büyük Hanım için kullandık, hepi topu o kadardı; Büyük Hanım kalanı da Vali Naibi Yang'ın kerimesine ilaç yapılsın diye ayırttı, dün kendi ellerimle gönderdim" dedi. Hanımefendi, "Bizde kalmadıysa hanımannene ya da Zhen Ağabeyine sordur öyleyse; bulup buluşturun, olanı denkleştirin, şu çocukcağıza yollayın faydalansın; hayat kurtaracaksınız, bu iş sizin de hayrınıza olur" diye tembihledi. Anka "Başüstüne" dedi lakin soruşturmaya kalkışmadı, avuç içi kadar adamotunu ve üç beş kuruş bozukluğu Dai Ru'ya yollatıp; "Hanımefendi gönderdi" dedirtti. Hanımefendi'ye de "Sağdan soldan toplattık, bol bol geldi, hepsini gönderdik" diye yalan söyledi.

Jia Rui ölümle cebelleşiyordu, içmediği ilaç, görmediği tedavi kalmamıştı. Fakat onca para çare olmamış, boşa harcanmıştı. Neden sonra bir gün, zar zor yürüyen topal bir keşiş çıkageldi. Bu keşiş elinde tasıyla dilenirken, bir yandan da günahlardan kaynaklanan hastalıkların uzmanı olduğunu söyleyip duruyordu. Jia Rui yattığı yerden bahçedeki konuşmalara kulak kabarttı, söylenenleri duyunca doğrulup; "O Pusa'yı[**] hemen bana getirin, kurtarsın beni!" diye bağırıp can hıraş yastığına secde etmeye başladı. Yanındakiler keşişi içeri aldılar. Jia Rui uzanıp adamı kolundan yakaladı; "Kurtar beni Pusa! Kurtar beni!" diye yalvardı. Keşiş, Jia Rui'ye bakıp bir iç çekti; "Sendeki bu hastalık ilaç, derman dinlemez ama bende kıymetli bir şey var, eğer ona her gün bakarsan hayatın kurtulur" deyip, bohçasından önlü arkalı iki tarafı da gösteren bir ayna çıkardı. Aynanın arka yüzünde; "Rüzgâr, Ay, Hazine ve Akis" imleri kazınmıştı; Jia Rui'ye bunları bir bir gösterirken şöyle dedi; "Bu ayna gayb-âleminin terk edilmiş ruhlar sarayından çıkmadır ve heyulalar muhafızı bir ölümsüz tarafından yapılmıştır. Kötü düşüncelerden, edepsiz davranışlardan peydahlanan dertleri iyi etmede bire birdir; fani hayatın korunmasına yardımcı olur. O yüzden şu âlem-i faniye indiğimde yanımda getirdim ve bilesin, yalnızca aklı başında, uslu kimseler veya seçkin beyzadeler ona bakmaya muktedirdir. Aman! Sakın ola ki ön yüzüne bakmayasın, sadece arka yüzüne bakacaksın. Sakın ha! Sakın! Üç gün sonra gelip aynayı alacağım, hastalığın da muhakkak iyileşmiş olacak" dedi ve çekip gitti. Kalması için ısrar ettiler ama durduramadılar.

Jia Rui aynayı eline aldı, "Şu keşiş hakikaten kerametli biri galiba; bakayım, bir deneyeyim şunu" diye düşündü. Kıymetli akis denen şu şeyi kaldırıp arka yüzüne bakmasıyla içinde duran iskeleti görmesi bir oldu. Hemen eliyle kapadı aynayı; "Allahın cezası! Nasıl da korkuttu beni." deyip keşişe bir küfür savurdu. Sonra, "Bir de diğer yüzüne bakayım şunun, ne varmış?" diye düşünüp aynanın ön yüzünü çevirdi ve ne görse beğenirsiniz; işte Anka oracıkta duruyor, el sallayıp kendisini yanına çağırıyordu. Jia Rui sevincinden yerinde duramaz oldu, şöyle bir uzanıp aynanın içine girdi. Ne güzeldi işte, Anka'yla burada sevişeceklerdi. Ama Anka onu geri getirdi, yatağına yatırdı. "Aman!" dedi Jia Rui, gözlerini açtı fakat ayna tekrar gözlerinin önüne geldi. Aynanın arka yüzüne baktığında, orada hala bir iskelet vardı; terlemiş, sırılsıklam olmuştu, alt tarafı da ıslanmıştı belli ki boşalmıştı. Ama gördükleri kâfi gelmemiş olacak ki, aynanın ön yüzünü yeniden çevirdi. Yine Anka, yine ona el sallıyor ve yanına çağırıyordu. Aynanın içine bir daha girdi. Böyle üç dört defa girip çıktıktan sonra tam son kez çıkacağı sırada ellerinde prangalar olan iki adam belirdi; prangalarla Jia Rui'yi bağladılar ve alıp götürdüler. Jia Rui; "Aynamı da alayım öyle gidelim!…" diyebildi sadece, bir daha da konuşamadı.

Odada bulunan refakatçiler, sadece aynayı alıp arkasını çevirdiğini görmüşlerdi, eli düştü, gözleri açıktı ve ayna hala elindeydi. Son olarak ayna da elinden kaydığında artık bir daha kıpırdayamadı. Yakından baktılar, nefes almıyordu, vücudunun alt tarafı buz gibiydi ve sırılsıklam olmuştu. Elbiselerini değiştirmeyi, yatağı yenilemeyi akıl edebildiler sadece. Bu durumu gören Dai Ru ile karısı ağlaya ağlaya helak oldular. Keşişe sövüyorlardı; "Bu ne iblisliktir, nasıl bir musibettir bu böyle!" diye yakınıp, dövünüp duruyorlardı. Nereden geldiği belli olmayan bir ses; "Aynanın ön yüzünü ona kim gösterdi? Yalanı kendi kendinize gerçek kılıyorsunuz, beni ne diye buna alet ediyorsunuz?" dedi. Sonra ayna kendiliğinden havalandı uçarak odadan çıktı. Dai Ru dışarı çıktığında aksak keşiş oradaydı; "Aynamı alıyorum" dedi keşiş ve süzülerek gözden kayboldu.

Dai Ru'nun, cenaze işlerine başlamaktan başka yapabileceği bir şey kalmamıştı, her yana haber saldı, üçünde dua okuttu; yedisinde ateş yaktırıp Tie Kan Tapınağı'nın arkasında çocuğun ruhunu uğurladı. Bir zaman sonra Jialar toplanıp baş sağlığına geldiler…(Cao 1990: 125-132)

---

* Adamotu olarak verdiğimiz bitki ginseng'dir.

** Pusa菩萨 Mahayana (Büyük Araç) öğretisinde idealize edilen Bodisattva'dır. Pusa, ya da 'kaderi aydınlanma olan' Bodisattva, bütün Mahayanacı erdemlerin toplandığı 'ermiştir'. Geçmiş yaşantılarında elde ettiği faziletlerle Nirvana'ya ulaşma yetkinliğine sahiptir. Ancak Nirvana'ya tek başına ulaşmayı erteler ve bu dünyada kalarak, duygulara sahip bütün canlıların ızdırap denizini geçip aydınlanmanın duru kıyısına ulaşmasını bekler. Yeteneklerini, diğer canlıların yararına kullanır. Kimi zaman Nirvana'dan vazgeçip diğerleri için kendini feda etmeye varan derecede özverilidir.

Sonuç Yerine

Anlatımın, zengin imgelerle donatıldığı sahneler, her ayrıntının incelikle tasvir edildiği mekânlar ve en ince detayına kadar işlenen olaylar, okurun zihninde modern romanların bile pek azında görülen canlı bir dünyanın kapılarını aralar. Olaylar arasındaki nedensellik ilişkilerinin ve zamansal sıranın düzenli oluşu eserin tamamına hâkim olan bir başka özelliktir. Olay örgüsünün düzenli ve akıcı oluşu ve neden sonuç ilişkilerinin mantıklı kuruluşuysa, yazarın zihninin geri planında öz güveni tam, gerçekçi bir yaklaşımın bulunduğunu sezdirir. Bu bakımdan Cao Xueqin, gerçekçi bir yazar olarak anılmış ve güçlü üslubuyla modern Çin romancılığına da öncülük etmiştir. Kendinden önceki ve sonraki pek çok yazardaki mantıksal çarpıklıklara bu eserde çok az rastlanmaktadır. Doğal afetler, hastalıklar, siyasi ve toplumsal olayların arkasındaki gerçek nedenlerse çoğunlukla akılcı bir geri plana sahiptir. Böylece akıcı anlatıma dâhil edilen gerçek üstü ve fantastik kısımlar hiç de ayrıksı durmaz. Daima bir hazırlık merhalesinden ince ince süzülerek gelir, demlenir ve ortaya çıktığında hiç de şaşırtıcı değildirler; sadece heyecan vericidirler. Bu romanda, geleneksel öykü ve romanlarda gördüğümüz masalsı olaylar ve doğaüstü becerileri olan kimseler önemli yer tutmaz; birden bire havalanıp uçan insanlar yoktur. Jia Rui'ye yardıma gelen keşiş gibi, doğaüstü karakterler çoğunlukla psikolojik açıdan anlaşılır bir çerçeveye yerleştirilmiştir. Olağanüstü pek çok durum karakterlerin hayal, düşünce ve inançları bağlamında aktarılmakta, böylece yazarın olayları olduğu gibi vermekteki kararlılığı zarar görmemektedir. Jia Rui'nin karşılıksız aşkında da ince düşünülmüş, iyi kurgulanmış bir olay örgüsü görülmektedir. Gencin "aşkı" yüzünden hastalanarak ölmesi; başına gelen diğer olaylar, şehvet düşkünlüğü ve git gide ağırlaşan psikolojik bir süreçle gerekçelendirilmektedir.

Bu saf fakat şehvet düşkünü genç, konum olarak kendinden üstün bir kadına kapılmıştır. Anka'nın belli belirsiz uyarılarını anlayamaz ve kadının nazik tavrını kendisine karşı ilgisi olduğu yönünde yorumlar. Anka ise çok kurnaz ve aynı oranda kötü yürekli bir kimsedir. Gence verdiği ceza sadece kendisine yapılan saygısızca tekliften kaynaklanmamakta, sosyal konumunu sağlamlaştırmak ve çevresindekilere gözdağı vermek adına bir insanın hayatına kıymaktan geri durmamaktadır. Nitekim gencin hastalığı sırasında önüne gelen "iyilik yapma" fırsatını da geri teper ve temin edebileceği halde ilaç temin edip göndermez. Bu durum anlaşılmazdır; ancak yazarın vermek istediği mesaj büyük olasılıkla, Anka ile ilgili değil, ailenin içinde bulunduğu basiretsizlik ve idari güçsüzlükle ilgilidir. Çünkü hane içi olayların gerçek sorumlusu Büyük Hanım'dır, o ise Anka'ya emirler vermekte fakat işleri yakından takip edememektedir. Nihayetinde en başından bilinen ve kontrol altına alınabilecek bir yanlışlık, çığ gibi büyüyerek bir gencin hayatına mal olmuştur.

Cao Xueqin'in kurgudaki ustalığı, metinde gizlenmiştir. Öyle ki, olaylar arasındaki derin kurgusal bağlantı ve göndermeler neredeyse hiç yüzeye çıkmamakta, aslında aynı olgunun iki farklı anlatımı olan olaylar birbirinin devamı gibi görünmektedir. Yakından bakıldığında; son kısımda Anka'nın "aynadan çıkartarak genci yatağına yatırması" gibi kimi olayların anlaşılmaz oluşu, psikolojik ve gerçek süreçlerin eşleştirilmiş olmasına bazı anlamlar yüklemektedir. Hikâyede Jia Rui'nin başından geçen iki ardışık süreç bu bakımdan anahtardır: Bunlardan ilki, Jia Rui'nin, Anka'nın peşinde olduğu "şehvet" dönemiyken diğeri, daha dramatik olan "hastalık" dönemidir. "Şehvet" çok güçlü bir duygudur, öyle ki Jia Rui'nin aklını başından alır ve genç başka şey düşünemez hale gelir. Yazar, adını vermemiş olsa da -muh-

temelen zatürree olan- bu "hastalık", "şehvetten" daha ciddi, gerçek ve fiziksel bir duruma işaret eder. Gencin ölümüne yol açan hastalığın gelişimi çok iyi gerekçelendirilmiştir; başına gelen olaylar –kış soğuğunda iki gece boyunca dışarıda kalması-, yorgunluk –dedesinin verdiği cezalar-, bakımsızlık –kendini tüketmesi- aşkından ve arzularından daha somut etmenlerdir. Yazar böylece "şehvet" ve "hastalık" arasında bir koşutluk kurgulamakta; birini diğerinin sonucu gibi göstermekle beraber hastalığın, aslında gencin maruz kaldığı "zulümlerle" eş zamanlı olarak kök salmaya başladığına işaret etmektedir. Doğunun mistik düşüncesinde belirgin olan "sonra"nın, "önce" içinde olumsal olarak bulunması burada dikkate değerdir. Böylece "ölüm döşeğinde" keşişin getirdiği ayna ile belirginleşen heyulalar, "ayna" metaforu yardımıyla geçmişin hastalık dönemine yansıtılmasını sağlamıştır. Jia Rui'nin aynanın içine girmesi ve Anka'nın onu çıkarıp tekrar yatağına yatırması, ilk karşılaşmalarına atfen, kadının onu reddedişinin yeniden anlatımıdır. Gencin benzer biçimde, aynanın arka yüzünde gördüğü "iskelet" ile Anka'nın ilk "bedduası", ikinci defa görüşüyle de kadının ikinci "bedduası" imlenmektedir. Son olarak, Anka'nın o derece kötü yürekli oluşuna rağmen Jia Rui'yi birkaç kez "aynadan çıkarıp yatağına yatırması" başka türlü anlam oluşturmamaktadır. Bu durum Anka'nın daha önce Jia Rui'yi gerçekten birkaç kez reddetmiş olmasıyla özdeşleşmekte, yazar böylece gencin ölüm döşeğindeki sanrılarının gerçekliğini belirsizleştirmektedir. Gerçek, Jia Rui'nin, "aşk beklentilerinin" gözlerini kör etmiş olması, Anka'nın uyarılarını anlayamamış olması, olanlardan sonra hastalanması ve en nihayet heyulalar içinde göçüp gitmesidir. Böylece hikâyeye dâhil edilen "keşiş" ve "ayna" sembolleri, gencin psikolojik durumunun bir uzantısı haline gelmekte, yazar Çin toplumunda yaygın olan "batıl inançlara" paye vermediğini göstermektedir.

KAYNAKÇA

Ames, Roger T. (2001). Focusing the Familiar: A Translation and Philosophical Interpretation of the Zhongyong. Honolulu, HI, USA: University of Hawaii Press.

Chen, Qing陈清 (1999). Zhongguo Zhexue Shi 中国哲学史 (Çin Felsefesi Tarihi). Beijing: Beijing Yüyan Wenhua Daxue Chubanshe.

Cao, Xueqin曹雪芹 (2003). Hong Luo Meng红楼梦 (Kızıl Konağın Rüyası). Renmin Wenxue Chubanshe. Pekin.

He, Wangru 何王茹 (2010). Hong Lou Meng Yanjiu红楼梦研究 (Hong Lou Meng Araştırmaları). Zhejiang: Xinmin Chubanshe.

Kırılen, Gürhan (2005). Çin'de 19. Yüzyılda Reform: Zongli Yamen'ın Kuruluşu. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Lı Lianyu李连玉 (2006). Hong Lou Meng Shi yu Ren 红楼梦事与人 (Hong Lou Meng'da Olaylar ve Gerçekler). Shanghai: Renmin Chubanshe.

Lıu, Jingqi刘敬圻 (2006). Hong Lou Meng de Nüxing Guan yu Nanxing Guan 红楼梦的女性观与男性观 (Hong Lou Meng'da Erkek ve Kadın). Beijing: Beijing Daxue Chubanshe.

Lü, Qixiang吕启祥 (2007). Wang Xifeng de Moli yu Meili 王熙凤的魔力与魅力 (Wang Xifeng'in Gözbağcılığı ve Cazibesi). Beijing: Beijing Daxue Chubanshe.

Needhem, Joseph (2000). Zaman ve Doğulu İnsan: Beşeri Hukuk ve Tabiat Kanunları. (çev.) Necdet Özberk. İstanbul: İz Yayıncılık.

Peerenboom, R. P. (1990). "Natural Law in the Huang-Lao Boshu". *Philosophy East and West* 40 (3): 309-329.

Ünal Gonca Chiang, (2011). "Çinde Ayak Bağlama Geleneği: Bir Çift Küçük Ayak, Bir Kap Gözyaşı", I. Uluslararası Asya Dilleri ve Edebiyatları Sempozyumu Bildiriler Kitabı, Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, Kayseri, 147-154.

Zheng, Hongfeng郑红风 & Zheng, Qingshan郑庆山 (2006). Hong Lou Meng Zhiping Jizhu红楼梦脂评辑校 (Hong Lou Meng Üzerine Notlar). Beijing: Beijing Tushuguan Chubanshe.

Özet

'KIZIL KONAĞIN RÜYASI'NDA KARŞILIKSIZ AŞK: JİA RUİ'NİN AKIBETİ

Kızıl Konağın Rüyası "Hong Lou Meng", Çin romanları arasında ayrıcalıklı bir yere sahiptir. "Batıya Seyahat", Bataklık Kaçkınları" ve "Üç Devlet Gösterisi" ile birlikte Çin'in "dört klasik romanından" biri olan Kızıl Konağın Rüyası konu, üslup ve dil zenginliği bakımından da diğerlerinden daha ileri bir romancılık örneği sergiler. Geleneksel Çin toplumunun en incelikli tasvirleri bu eserde karşımıza çıkar. İnsani ilişkiler, adab ve muaşeret, *törenler, eğitim, aşk ve cinsellik gibi sosyal konular* bu eserin başlıca temalarını oluşturur. Diğer klasik romanlarla kıyaslandığında, kadın erkek ilişkileri bakımından Kızıl Konağın Rüyası oldukça karmaşık özellikler gösterir ve kadın karakterlerin sosyal konumları diğer romanlara nazaran daha ileridir. Kadın karakterler arasında ayrıcalıklı bir konuma sahip olan Anka bu karmaşık ilişkiler içinde sık sık boy gösterir ve pek çok örnekte "iffetli kadın" figürüne ilginç bir örnek oluşturur. Romanın 11. Bölüm*ün*de yaşanan rastlantısal bir karşılaşmanın ardından, Jia Rui'nin Anka'ya tutulması ve sonuçta gencin ölümüyle sonlanacak olan olaylar zinciri baş gösterir. Sonraki bölümde ise, Jia Rui'nin arzusuna karşılık, kadının zalimlikleri ve bunun sonucunda gencin ölüme gidişinin anlatısı yer alır. Jia Rui, aşkı ve dizginleyemediği şehvet düşkünlüğü yüzünden aşağılanır ve olmadık muamelelere maruz bırakılır. Hastalanan genç, sanrılar ve heyulalar içine düştüğü hasta yatağındayken bile nefsine hâkim olamaz. Son iyileşme umudu olan "büyülü ayna" da dertlerine çare olmaz. Aksine bu aynanın içinde başından geçen kötü olayların farklı bir kurgulanışıyla yeniden karşılaşır. Bu kısım, yazar Cao Xueqin'in geleneksel değerlere ve batıl inançlara yönelttiği bir eleştiridir. Aynı zamanda yazarın gerçekçilikten yana tavrını ortaya koyduğu, bir yazar olarak ustalığını gösterdiği bir hayal sahnesidir.

Anahtar Sözcükler: Klasik Çin Romanı, *Çin toplumu, cinsiyet, ihtiras, aşk*

Abstract

UNREQUITED LOVE IN THE DREAM OF RED CHAMBERS AND THE TRAGIC FATE OF JIA RUI

The "Dream of Red Chambers" also known with its original name "Hong Lou Meng" has a unique place in Chinese history of literature. Along with the "Journey to the West", "Outlaws of the Marsh" and the "Romance of the Three Kingdoms", "Dream of Red Chambers" belongs to the very well known "four classical novels" in China. Among them, the "Dream of Red Chambers" occupies the highest place in terms of subject matter, style and richness of its language use. The most subtle and exhaustive depictions of traditional Chinese society also can be seen in this voluminous work. Social relations, ceremonies, etiquette, education, love and sex are among the prominent themes in the novel. Especially the relations between women and men displayed very complex features throughout the book. The women are depicted in detail for their beauty and manner and for the roles they played. Lady Feng (Anka) is one of those women who took part in such complex relations. She is also an outstanding figure among the woman characters and in a narrow sense, she displays an example for the "chaste women" of the gentry. In the 11th chapter, a coincidental encounter between her and Jia Rui brings about a story subtly criticizing some traditional values and morality of the 18 th century in China. On the other hand, Jia Rui is a youngster who is short in such moral ambitions and has a strong sexual desire for her. In the end, his untamed desire led him to his collapse. The chapter concluded with a passage relating his hallucinative plight as a reflection of earlier events.

Keywords: Chinese novel, Chinese society, gender relations, death, desire, cruelty